

Ивайло Иванов

Татко

„Почитай баща си и майка си за да живееш дълго на земята, която
Господ, Бог твой, ти дава.“

Изход 20:12

Вървя и не чувам стъпките си. Звукът им се губи в плющенето на дъжда и потъва в глъхнещия тътен на гръмотевиците. Аз нямам стъпки... Хладните капки се стичат по бузите и слепоочията ми, попиват в дрехите и обливат букета бели нарциси. Неволно си спомням законите на Мърфи – когато вали, вали из ведро... По дяволите, дори не взех чадър! Но какво общо има чадърът? IX сектор, пети ред – ето я и малката медна плочка „Шон Саймън (2053–2081)“. Баща ми. Моят баща! Иде ми да сграбя някой случаен минувач за реверите и да му изрева: „Аз имам баща! Чуваш ли? Имам!“ Но кой ли би се мотал привечер из гробищата, специално за да му изкряскам тези думи? А и трябва да се пазя от емоционални срывове. Така казаха лекарите. Моята психика още няколко години щяла да настига възрастта на тялото ми. Когато излязох от кувьоза, тя все още е била като на осемгодишно момче. Бях на осем, когато ме набутах там, за да изляза мъж на двадесет и пет – с брада и очила. Седемнайсет години... През това време са ми наливали в главата знания по „сънния метод“, контактували са с мен, но в емоционално отношение съм си бил останал дете. Иначе – нагълтал съм се с доста теория, завършил съм средното си образование насън, дори съм показал завиден коефициент на интелигентност, но нищо не било в състояние да въздейства на развитието на емоциите. Било невъзможно.

Стоя пред медната плочка с букета в ръка. Дяволски ме сърби лицето. Как няма – нали преди по-малко от час обръснах проклетата брада? Стоя и се питам – как стана така? Защо? И откъде започна всичко? От кувьоза? „Всички истински мъже носят бради, а ти си истински мъж, Оливър!“ – не зная кой ми го внуши – бе в кувьоза... Или всичко започна от очилата? Или от тестето документи, които получих при изписването си от „Пан алфа медикс“ седемнайсет години след постъпването ми там, и в които документи едва днес се разрових? В оскъдните ми детски спомени баща ми си остава един умислен, строг и често безпричинно навъсен мъж, стиснал цигара в устните си. Помня плътния му, нетърпящ възражение, но все пак – мек глас, отекващ из цялата къща, и на който глас не можех да не се подчиня – било да помогна на мама за това или онова, да не играя до тъмно с децата от улицата, да се държа прилично на масата... Респектът, който беше баща ми у мен, често ме е отблъсквал и аз гледах да стоя по-далеч от него. Нерядко, след някоя пакост, се сгушвах в полата на мама, за да избегна заслуженото потупване по задника. Струва ми се, тогава не обичах много баща си. Да, но когато тръгнах на училище, мама ни напусна – намерила друг татко... И чак сега си спомням, че когато като малък често лежах в една или друга болница,

при мен е идвал само татко. Тя – никога. Наистина – като дете май не обичах баща си. Но... аз не знаех! Откъде можех да знам?... Прости ми, татко!... Но сега... Човешкото въображение не е родило думи, които да изразят колко те обичам! Татко...

Навярно цялата история започна, когато преди около година реших да разкарам очилата и да сложа лещи, като целия нормален свят. Момичето от оптиката изчатка нещо на компютъра и ми се усмихна очарователно:

– Не можете да носите лещи, господине. Очите Ви имат непоносимост. Данните са от „Пан алфа медикс“.

Свих рамене и си тръгнах. И нищо не загреях. Нищичко.

Не. В действителност започнах да нищя тази история около три месеца по-късно, когато една вечер на вратата ми се позвъни. На прага стоеше симпатична млада жена в полицейска униформа. Фуражката ѝ кокетно бе килната леко встрани, едва прикривайки един не много скопосан кок, от който няколко черни къдрици се виеха непослушно по врата ѝ.

– Мистър Оливър Саймън? – попита вежливо тя.

Смутено изгърсих едно „Да“.

– Сержант Ема Брук – представи се – мога ли да Ви задам няколко въпроса?

Бях по халат – не във вид за посрещане на гости, а и апартаментчето ми, хм, не е от най-подредените, но я поканих. Нахвърляното на камара в коридора бельо за пране не ѝ направи впечатление. Впрочем, нищо чудно – полицаите се навират къде ли не по служба – нали затова плащаме данъци? Влязохме в гостната. Тя седна на фотьоила и скръсти ръце. За миг приведе глава, като че ли се чудеше какво точно да каже.

– Всъщност – погледна ме накрая – интересувам се от Шон Саймън...

Опулих се:

– Баща ми ли? Та той е починал преди двайсет години! Почти не го помня...

Тя разтресе глава и нервно си пое дъх:

– Боже мой, просто не знам как да го кажа! Обикновено го наричаме „рутинна проверка“, но... Вижте, аз самата зная, че баща Ви е починал. През 2081-ва. На 29 май. Преди двайсет години. Това показва компютърът..." – очите ѝ ме гледаха безпомощно – Но вчера – продължи тя – в моя район, в „Сентръл юнивърс банк“ е извършен въоръжен грабеж...

– Е, и... – замигах на парцали аз.

– Невероятно е... – обърка се тя – проверихме всички оставени в банката отпечатъци, на какви ли не – клиенти, регистрирани за някое дребно провинение, служители, чистачи... И... няколко пръстови отпечатъка съвпаднаха с тези, на Вашия баща – бил е регистриран на 14 години. Пипнали го да пуши марихуана на някакъв ученически купон. Знаехте ли?

Ха! Че откъде ще знам какви ги е вършил баща ми като тий-нейджър? Но както и да е – все още не можех да си обясня какво иска тази жена от мен.

– Така – кимна делово тя, схванала недоумението ми – единственото, което искам да Ви попитам е дали имате някакви данни, че баща Ви може да е жив!

– Не – смънках – нямам. Аз...

– Благодаря Ви! – прекъсна ме – Отбелязвам го в протокола и слушат с баща Ви бива забравен. Грешка на компютъра!

И изхвръча навън. Аз останах в най-фантастичната шахова ситуация, в която се бях набутувал. Баща ми – жив? Не, невъзможно! Но... от друга страна – аз, самият съм клиент на „Сентръл юнивърс банк“ – често ходя там. Не са го казали на полицията заради тайната на влоговете. Но баща ми... Откакто ме изписаха, винаги съм знаел, че си нямам никого – майка ми е с неизвестно местожителство, а баща ми – умрял. Да се събудиш като дете в тяло на възрастен и да си сам... Е, приеха ме да следвам задочно, дори работа ми намериха – продавам коли в един автосалон, но самотата е едно от нещата, които човек никога не може да преглътне. Като наказание за неизвършени грехове. Самотата не се описва с думи. Тя е просто самота...

И изведнъж – баща ми!... В такива моменти човек е склонен да повярва в какво ли не. За миг си представих, че татко е жив, че съм го срещал на улицата, но съм подминавал, без да го позная... А той се е обръщал и дълго е гледал след мен... Но защо мълчи? Какво криеш, татко? И кой тогава лежи на IX сектор, пети ред? Цяла нощ не спях. Нагълтах се с толкова кафе, че бих стреснал и наркоманите. Мъчех се да си спомня... Напразно – паметта ми неизменно се разбиваше в куввоза. Помня го отпреди болницата – здрав, един такъв, едър... А е починал дни след постъпването ми там. Как стават такива неща? Грешка на компютъра... Как не! Нали няма и двама души с еднакви пръстови отпечатъци?

Рано сутринта на следващия ден цъфнах в центъра по съдебна медицина и поисках ексхумация. Сестрата от регистратурата услужливо

ми обясни, че за това е необходимо прокурорско разрешение – така, че съм щял да чакам отговор поне две седмици.

За моя изненада, отговорът дойде по електронната поща още същата вечер – кратък и категоричен: „Не се разрешава ексхумация!“. С всички необходими подписи...

Можете ли да си представите колко е трудно да не спиш две нощи подред, блъскайки си главата? А въпросите... Жив ли е баща ми, защо се крие от мен, защо някой не иска да се добера до истината?... За пореден път изхвърлих пепелника. Грамадата фасове почти преполови коша... Изгревът ме завари над телефонния указател със слушалка в ръка. Потърсих първия частен детектив, на чийто номер попаднах. Някой си Хуан Мартинес.

Кантората му бе модерно обзаведена – съвременни мебели, мощен компютър върху стъкленото бюро... Самият Мартинес бе среден на ръст мой връстник, в хубав син костюм и с интелигентна физиономия. Някак обаче, не ми допадна погледът му – имаше в него нещо нерешително, нещо боязливо, но дяволски цинично... Кой знае, може и да бе професионална деформация – май доста рогоносци бяха търсили услугите му... Изложих накратко ситуацията – доколкото ми бе известна.

– Хм... – умисли се той – Да издиря мъртъв, пардон – изчезнал?... Скъпичко е това, мистър Саймън, а и Ви предупреждавам – в случай, че разкрия, че баща Ви е обрал банката, длъжен съм да уведомя полицията! Приемате ли?

Приех. Баща ми може да е бил всякакъв, но не и грабител. Мартинес ми обясни, че смъртта била идеалното прикритие за всеки престъпник. Вярвам му – така е – никой не разследва мъртъвец. Но както и да е – това едва ли имаше нещо общо с баща ми. Платих част от хонорара и си заминах.

Преминаха три седмици в очакване. Кокато Мартинес най-сетне се обади, то бе за да ме осведоми, че е в задънена улица. Помоли ме да дойда в кантората му. Заварих го да се разхожда припряно напред-назад из кабинета си с ръце в джобовете. Стаята отвратително смърдеше на цигари. Още щом ме видя, Мартинес буквално скочи върху ми:

– Виджте... Не мога... – беше страшно нервен.

Той докопа някаква папка от бюрото и продължи на пресекулки:

– Изследвах всичко, до което се добрах... Ето – отвори той папката – Роден на 14 януари 2053-та в Чикаго, католик... Така... – Пръстите му трескаво разбъркаха листите – Учил в колежа „Сейнт Томас“, през 2067-ма – задържан за употреба на наркотици – ученическа глупост.

Други закононарушения – няма. Оженил се на 02 юли 2071-ва за Ума Скот. Инженер – придобил бакалавърска степен през 2072-ра – едва на деветнайсет! Същата година положил тримесечен стаж в база R-24 на Марс... И нещо интересно – след завръщането си е приет в болница, после – прехвърлен в „Пан алфа медикс“ – с много странна диагноза – ето – нещо на латински...

Мартинес вдигна поглед към мен:

– Боледувал е от извънземна болест, мистър Саймън. Не е било сериозно – някакво общо неразположение. Изписан е клинически здрав. Но... с една необяснима отметка в картоната... Впрочем, вижте сам! – и подаде папката – Тук.

Под „здрав“ бе написано със ситни букви: „силно намалена оплодителна способност – риск за поколението“. Дрън-дрън – та аз съм се родил само единадесет месеца по-късно...

– Последното, което научих за баща Ви – продължи вече по-спокойно Мартинес – е, че на 18 май 2081-ва по негова сметка е отбелязано телефонно обаждане до „Юнайтед медикс“, чийто клон е „Пан алфа медикс“. Дълъг разговор – почти час. И оттук нататък всичко е в мъгла. Хм, освен смъртния акт – ето го... Не се знае до кой от клоновете е обаждането. От „Юнайтед медикс“ казаха, че всичко, свързано с Шон Саймън, е лекарска тайна и ако чрез компютъра се добера до нея, отивам в затвора! Иначе – ей го, на – компютърът! Но разберете ме, Саймън – аз съм мексиканец... Ще ме тикнат в дранголника, а после ще ме върнат обратно! Моля Ви, не ме карайте да го върша... Моля Ви!...

И преди да успее да кажа каквото и да е, той бръкна в джоба на ризата си и измъкна оттам една визитка – не можел да ме остави така. Погледнах я – на картончето със семпъл шрифт бе изписано: „Джейсън Маклауд – частен детектив“ и няколко невъзможни за запомняне телефона.

– Маклауд е най-печеният в бранша – поклати глава Мартинес – за когото изобщо се сещам. Чувал съм, че прави всичко за клиента си: от – до... Без значение дали поръчката е от някой несретник или от мафията. Недостижим е! Пък е и бял...

Е, какво можех да направя? Благодарих и тръгнах към вратата.

Мартинес ме спря. Подаде ми папката:

– Има още нещо... – сви устни той – ще го забележите. Няма начин да не го забележите!

Естествено – кой не би забелязал, че всички снимки на баща ми от

документите в папката липсват? До една. Някъде си отлепянето си личеше – имаше половин лазерен печат, другата част беше чиста – печатът бе останал върху снимката. Дори на фотографиите на випуска лицето на баща ми бе силно ретуширано.

На следващия ден бях в кантората на Маклауд. Тя ни най-малко не приличаше на Мартинесовата. Бюрото и мебелите, та дори и ламперията бяха само от дърво. Никакви стъкларии, тенекии и всякакви модерни измишльотини. Дори компютърът му не беше последния вик на техниката. С цялото това дърво, персийски килим и тъмнозелени плюшени завеси, стаята излъчваше някакъв необикновен уют. Още по-малко приличаше на Мартинес самият Маклауд. Четиридесетгодишен едър здравеняк с преждевременно побеляла коса и невероятно спокойно излъчване. Той прие поръчката толкова присърце, сякаш аз бях единственият, който му осигурява хонорар. Всъщност Мартинес ме бе предупредил, че Маклауд ще се отнесе към мен тъкмо така – като към единствен клиент – просто стил на работа. Маклауд, обаче, ме помоли да му предам материалите от Мартинес. Донесох му ги. След две седмици Маклауд се обади и поиска моите документи – от "Пан алфа медикс. Занесох и тях. Те стояха на най-горния рафт на гардероба ми – рядко ги бях разлиствал. Мразех ги, както мразех и кувъоза, който открадна седемнайсет години от живота ми. Знаех, разбира се, че съм бил тежко болен, нещо вродено, наследство... Знаех, че съм оцелял благодарение на този кувъоз, за престоя ми в който е отбелязана една – единствена дума: „адаптация“, макар, че не ми бе ясно към какво съм се адаптирал. Знаех го, но какво от това – омарзата си остава...

И зачаках отново. Дни и нощи. Седмици и месеци... Маклауд не се обади. Десетина пъти го търсих в кантората, но от там отговаряше само телефонният секретар. Появи се едва днес – след пет месеца.

Не се обади, а направо дойде у дома. Мълчеше. Влезе и с гробовен поглед остави на масата всички документи, които му бях дал. После почна да си тръгне.

– Чакайте! – хванах го за ръкава – Научихте ли нещо?

Маклауд само ме изгледа. Този човек знаеше – знаеше всичко... Но, дявол да го вземе, изглеждаше по-склонен ей-сега да си направи харакири, околото до ми разкаже каквото и да било.

– Слушам Ви – казах и седнах.

Той бавно завъртя глава:

– Моля Ви, спестете си го...

– Но защо, Боже мой?" – възкликнах.

– Защото... той сякаш търсеше какво да отговори – Защото... и аз съм баща. Имам двама сина – на десет и на осем години... Не мога...

Гледах как този мъжага като планина трудно произнася думите и не можех да разбера защо не иска да ми каже. Какво се бе случило с баща ми?!

– Но кажете нещо, дявол да ви вземе! – хванах го за яката аз – нали затова Ви платях!

Той бавно извади от джоба си някакъв плик и ми го подаде.

– Най-сетне – въздъхнах облекчено и разкъсах плика – значи все пак ми носите някакви документи!

– Това не са документи – тихо каза Маклауд – това са Вашите пари. До последния долар – после мрачно се усмихна – Не съм вярвал, че някога ще го направя...

От плика се посипаха банкноти.

– Всички търсим по нещо, мистър Саймън – поклати глава той – а често то е толкова близо, че трябва само да си свалиш очилата и ще го видиш. Всичко е в документите, които ми дадохте – аз не съм свършил нищо... – и кимна – Извинете...

И преди да разбера какво става, останах сам.

А в документите имаше куп неразбираеми на пръв поглед неща. Ето, например – на стр. 12 е отбелязано, че в кувьоза „всички жизнени функции са спрели“. Глупости! Ако бе така, щях да изляза от там на осем години, а не на двадесет и пет. Бил съм болен. Много тежко болен. Рак на костите, обща мускулна дистрофия, тотално обезводняване на организма... Но... как съм оцелял тогава! И откъде-накъде седмица, преди да изляза от кувьоза, съм бил подлаган на очна лазерна терапия. При това – преди нея зрението ми е било нормално, а после – половин диоптър късогледство. С препоръка да не нося лещи „с оглед избягване на емоционален срив“. Нямаше термин „непоносимост“.

И чак тогава в съзнанието ми лека-полека започна да си пробива път прозрението. Онова прозрение, което търсех и което сега ме бе страх да погледна. Татко е починал на 29 май 2081-ва – в първия ден от така наречената моя „адаптация“. Да, ето го и смъртния му акт... Издаден от „Пан вита медикс“, която се намира в една сграда с „Пан алфа медикс“.

Пръстите ми сякаш сами набраха телефония номер. Не, не беше вярно! Не можеше да бъде вярно... Отсреща приятен женски глас ме поздравя:

– Клиника за донори „Пан вита медикс“, добър ден! Ало... Ало...

Вярно беше. Като в сън преминах през коридора и влязох в банята. Бавно си свалих очилата. Колко много могат да променят външността едни очила!... Наслуки напипах някаква самобръсначка и започнах да свалям брадата от лицето си. Сантиметър по сантиметър. На дясната ми буза се показва малка кафява бенка. Но аз нямах такава бенка!... Имаше я онзи мрачен, замислен мъж от моето детство. Мъжът с цигарата в устните... Трескаво разрових косата си и не след дълго открих грижливо замаскирания белег от трепанацията...

Сякаш всичко се завъртя пред погледа ми – лещи... бради... отпечатъци... кувьозът... донори... девети сектор... не се разрешава ексхумация...

Татко... Господи, татко, какво си направил!...

Бил съм болен, много болен. Тялото ми загивало. Нужен бил донор. Донор, който да ми даде цялото си тяло. При това – трябвало е такова тяло, което да може да се адаптира към мозъка ми... Тяло на близък роднина... Затова не разрешиха ексхумацията, затова ми внушиха да нося брада и да не се разделям с очилата. За да сметна приликата си с татко за нормалната, като между баща и син. За да не знам. За да не полудея...

Господи, в първия момент ми се прииска да скоча през балкона, но се спрях. Не това е искал татко. Той е искал да живея. Дълго да живея...

И ако съм оцелял, то бе не заради кувьоза, а заради баща ми. Кувьозът само ни свърза. А аз имам баща... Имам!

Трябвало да се пазя от емоционални сривове. Така казаха лекарите. Трябвало да съм спокоен. Но аз съм спокоен. Дори тук – на девети сектор, пети ред, пред малката малката медна плочка.

А дъждът си вали... Капките като че ли проникват в съзнанието ми, сливат се с мен, аз целият се превръщам в дъжд...

Вървя. Не чувам стъпките си. Не чувам дори тътена на гръмотевиците. Не, това не е емоционален срив – нали съм спокоен!... Дори не плача. Всъщност не знам... Трябва ли? Не, едва ли – цялото това продънено небе... Може би е просто дъждът.

КРАЙ

© 1999 Ивайло Иванов

Източник: Библиотеката на Александър Минковски

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/384>]